

Installationsvy från Magasin III. FOTO: CHRISTIAN SALTAS.

En förföriskt sensuell bildvärld

TUSCHLAVERINGAR Två till tre meters avstånd är perfekt för att ta in Gunnel Wählstrands konst. Då uppstår ett oemotståndlig sug in i hennes stora tuschlaveringar. Då uppstår magi, skriver Dan Backman.

KONST

Måleri

Gunnel Wählstrand
Magasin III, Frihamnen
T o m 11 juni

Saknaden av, och längtan efter, en far har utgjort både utgångspunkt och drivkraft för Gunnel Wählstrands konstnärsskap. Hon var bara ett år när hennes far tog sitt liv, en omvälvande händelse som i förlängningen blev en ingång till en mycket privat bildvärld.

På pressvisningen berättar hon om hur en låda med fotografier på och av hennes far var en

ständig följeslagare och hur hon ville "måla sig in i bilderna" för att på så sätt ta reda på om det "uppstod något i henne själv". Det låter som en variant på myten om den kinesiska målaren Wu Daozi, han som klev in i den grotta han just målat. Fast här handlar det mer om ett kontaktsökande på djupet med den fader som aldrig funnits där.

Gunnel Wählstrand har ägnat sig åt detta i ett femtontal år. Med tiden har bildbiblioteket byggts på med fotografier av den farfar som lämnade familj och släkt för en ny kvinna och med bilder ur moderns familjealbum. Vackert

åldrade och påtagligt säkert komponerade fotografier.

Hennes stora tuschlaveringar på papper fick ett direkt genomslag då hon visade dem efter avslutade studier på Konsthögskolan 2003 och har lett till uppmärksammade utställningar både här hemma och i utlandet. Det kan tyckas lite tidigt för en retrospektiv, men då varje målning tar några månader i anspråk har produktionen blivit blygsam och utställningarna med helt nya verk glesa. Och nog är det en både imponerande och engagerande presentation.

Hängningen är gjord utan några konstigheter och får det nedre vita rummet att, med sina strama pelare, kännas asketiskt sakralt. Det passar Wählstrands tysta och lugna målningar mycket bra. Utställningen innehåller endast en helt ny bild, ett verk som antyder

en delvis annorlunda väg för hennes skapande. Bristen på nya bilder uppvägs lite av att några verk aldrig förr visats i Sverige. Hennes konst säljs direkt och mycket går till samlare i andra länder.

Utställningens förtjänst ligger sålunda i chansen att kunna se bilderna samlade i ett stort rum, med möjlighet att kunna betrakta dem från olika avstånd. Det senare är en nog så viktig detalj. Två till tre meter är lagom nära. Då blir den fotografiska illusionen som mest verkningsfull. Går man närmare är det som om bilderna gradvis slocknar. Man ser själva måleriet, hur den i bläck doppade penseln rör sig över pappret med dess utsparade vitheter, men magin är borta. På nära håll ser det mer ut som torra blyertsteckningar än sensuella laveringar.

Så brukar det vara när man betraktar fotorealismiskt måleri. Jag håller inte med en av utställningens curatorer, Bronwyn Griffith, när hon skriver att verken inte har något av "fotorealismens strikthet". Gunnel Wählstrand må måla på sitt eget sätt men den fotografiska förlagans strikthet finns där, hur många transparenta skikt av tusch hon än lagt på. Det beror mest på att hon i ett initialt skede projicerar fotografiet på pappret. Det blir ett osynligt

avtryck som stannar kvar. Detta inte sagt som kritik, bara ett torrt konstaterande.

Till skillnad från Tomas Lundgren, vars utställning på CF Hill avslutas den 10 februari, uppvisar Wählström inget manér. Lundgren, som också håller sig tätt intill fotografiska förlagor – men bilder han inte har någon personlig relation till – är fast i en grädeppig pointillism som gör målningarna lika sensuella som pixliga utskriftar.

Wählströms metod att omsorgsfullt och mödosamt bygga upp bilderna i lager, med en alltmer tilltagande svärta, är som ett slags metafysiskt framkallningsbad. Det finns några fascinerande bilder på det i den lilla katalogen.

Hon lyckas inte alltid. En del landskap, och bilderna av lupiner

”
Bilder som det är svårt att se sig mätt på, bilder att kliva in i, som den kinesiska målaren.

Östtysk pinup möter mörk keramik

KONST

Utställning

Lotta Antonsson och Haidar Mahdi, "The magical circle"
 Hangmen Projects,
 Ringvägen 86
 T o m 18 feb

Många konstnärers önskan och starka behov av att sammanfoga olika föremål och bilder till något nytt innehåller ofta ett inslag av något rituellt eller besvärjande. Inte minst gäller det om vi ser till den långa collage- och assemblagetraditionen där helheten – i bästa fall – inte bara blir större än varje enskilt objekt eller bild som ingår i verket, utan gör något mer med det.

Rätt utnyttjad kan collage- och assemblageteknikens förmåga att aktivera vitt skilda föremål och få bilder från olika områden att förändras även som enskilda objekt efter att de har förekommit i ett collage eller ett assemblage vara en mycket effektiv konstnärlig strategi för att hantera alla de bilder och föremål som finns och har funnits.

Det visar inte minst Lotta Antonssons och Haidar Mahdis utställning. Det som förenar de båda konstnärerna är övertygelsen om att det går att aktivera föremål, samt att det dolda kan vara lika synligt som det före-

sade. Se bara på vad som händer med de östtyska pinupbilderna och snäckorna hos Lotta Antonsson. Eller med Haidar Mahdis delvis keramiska objekt när de jämförts med hans tidigare arbeten nu dränkts i en mörk svärta.

Mötet mellan Lotta Antonssons konstnärskap, med dess rötter i 90-talets mediekritiska och feministiska fotobaserade konst, och Haidar Mahdis utvidgade keramik på Hangmen Projects är också delvis sömlöst i den mån att de väldigt övertygande förstärker varandras verk i "The magic circle".

De svarta speglingarna i Lotta Antonssons blankpolerade podium i installationen "The path to inner power II" från 2016 framstår också som ännu mer skinande i mötet med Haidar Mahdis mer råa och ruffiga keramik med mörka pentagram som en återkommande symbol. När sedan den lättklädda kvinnan som Lotta Antonsson hämtat ur ett östtyskt 60- eller 70-talsmagasin speglas och på så sätt dupliceras i det blanka podiet blir den svartvita bilden bokstavligen sin egen projektyta. En yta som speglar såväl mig och alla andra som försöker se på verket, som de stenar och snäckor som omsorgsfullt placerats där.

Spänningen som uppstår mellan de faktiska snäckorna och de som täcker ögonen i hennes collage finns också där som en faktor som påverkar vad vi faktiskt ser eller rättare sagt tror att vi ser.

Det är som om Lotta Antonsson låter de här egentligen ganska unkna fotografierna från tidningar och böcker som hon hittat på loppmarknader och antikvariat få ett nytt och värdigare liv, när hon omvandlar eller använder delar av dem i sina collage och installationer. Eller "arrangemang", som Lotta Antonsson själv föredrar att kalla sina installationer. Vilket den brittiska fotokritikern och curatören Charlotte Cotton skriver insiktsfullt om i monografien "Lotta Antonsson: I am a woman" (Art and Theory Publishing) som kom ut i slutet av förra året. Särskilt betonar hon hur konstnären arbetar som en koreograf när hon arrangerar sina vitt skilda objekt som gör att såväl deras som vår egen kroppslighet spelar en avgörande roll i mötet med Lotta Antonssons konst.

För ser vi noga på de förtäckta eller skyddade ögonen i Lotta Antonssons collage och arrangemang – så ser vi dem ändå eftersom vi vet att de finns där.

THOMAS OLSSON
 konst@svd.se

"Den sista ön" 2012.

"Viken" 2013.

och påfågla, är stumma och platta. Men när det lyfter blir det bilder med ett närmast oemotståndligt sug: bilder som det är svårt att se sig mätt på, bilder att kliva in i, som den kinesiska målaren. Jag kan inte riktigt engagera mig i pappan, det är för privat, men Wählstrand skapar magi av ett högborgerligt vardagsrum, en dunkel museinteriör, mammas profil, ett bibliotek. För att inte tala om skärgårdsmotiven från Strömstad, och då särskilt "Den sista ön". En målning från 2012 med en fin gammal segelbåt som formligen forsar in i ett sund, betraktad av två barn. Det är ingen kitschig idyll men jag känner värmen och vinden och den sommar vi idealiserar så mycket.

Jag skrev om Gunnel Wählstrands utställning när hon gick ut Konsthögskolan 2003. Samma utställning som fick Magasin III:s chef David Neumann att gå i spinn. Jag gillade hennes bilder då och gör det fortfarande. Men jag tycker att man i den katalog och bok som publiceras till utställningen placerar henne på en lite väl hög och vördnadsbjudande piedestal. Varken hon eller konsten behöver det.

Det bästa med utställningen är att den visar på en öppning bort från lådan med familjefotografierna. Förlagan till den enda nya

målning som här visas, "Sandstranden" från 2016, utgörs av ett eget fotografi. Bilden har ett helt annat uttryck än de övriga och känns tidlös, modern och ambient. En visuell motsvarighet till den sorts musik som inte vill gestalta utan bara omsluta.

Ingen pappa, bara hav, vågskum, sand, stenar och en diagonal strandlinje. Gråskalan är ljusare än i övriga bilder och perspektivet är ovanifrån, som om en drönare flugit in över stranden och neutralt fångat miljön. Det är inte min favoritbild, men den sträcker ut en hand mot en sorts abstraktion. Det känns utvecklingsbart, någon gång måste man ju upptäcka världen utanför familjen.

DAN BACKMAN
 konst@svd.se

Svd.se →

Läs även Erica Treijs och Staffan Löwstedts reportage från söndagens kulturmagasin.
Svd.se/konst

Lotta Antonsson, "Amethyst", installationsvy på Hangmen Projects.

